

Ἐννήματα πεμφθέντα πρὸς τὴν «Νέα ν' Ἡμέραν».

ΟΙ ΕΠΤΑ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ

ὑπὸ Γ. Λαμπάκη.

Ἐν Ἀθήναις 1909.

Συγγραφεὺς τοῦ εἰρημένου ἔργου εἶνε ὁ καὶ ἐξ ἄλλων συγγραφῶν γνωστὸς ἀξιότιμος κ. Γ. Λαμπάκης ὁρηγητὴς τῆς Χρ. ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἰδιαίτερος γραμματεὺς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης "Ολγας κ.τ.λ.

Οὐδεὶς ἐστὶν ὁ μὴ ὁμολογῶν καὶ μὴ ἐξοίρων τὰς φερεπόνους πολυχρονίους ἐργασίας τοῦ εἰρημένου ἀνδρὸς περὶ τὴν Χρ. ἀρχαιολογίαν, ὑπὲρ ἧς ἀνέπτυξε ζῆλον ἔνθεον διατρέχων τὴν Ἑλληνικὴν γῆν καὶ φέρων εἰς φῶς πολυτίμους θησαυροὺς τῆς Χρ. ἀρχαιότητος. Προϊὼν τῶν καμάτων καὶ τοῦ θείου αὐτοῦ ζήλου εἶνε τὸ πρὸ ἐτῶν δημοσιευθὲν ὑπ' αὐτοῦ ἔργον «Ἡ Χριστιανικὴ τῆς Μονῆς Δαφνίου» ἐν Ἀθήναις 1789 καὶ «Ἡ Μονὴ Δαφνίου μετὰ τὰς ἐπισκευὰς» ἐν Ἀθήναις 1890, ὃ προσεχομίσατο αὐτῷ οὐ μικρὸν τὸν ἔπαινον τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἀρχαιολογούντων καὶ τῶν παρ' ἡμῖν, ὡς καὶ αἱ πολῦτιμοι ἀληθῶς ἐργασίαι αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς συστάσεως Χριστιανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ, ὃ, δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι εἶνε αὐτούσιον ἔργον τοῦ κ. Γ. Λαμπάκη. Ἐτερον πρὸς πολλοῖς ἄλλοις προϊὼν πολυετοὺς ἀσχολίᾳ εἶνε τὸ κατὰ Μάιον τοῦ 1909 ἐκδοθὲν σπουδαῖον σύγγραμμα αὐτοῦ «Οἱ Ἑπτὰ Ἀστέρες τῆς Ἀποκαλύψεως», ἔργον ἀληθῶς πρωτότυπον συγκαίμενον ἐκ 476 σελίδων κοσμοῦμενον ὑπὸ 252 εἰκόνων ἐπὶ χάρτου καλῆς ποιότητος τετυπωμένον, οὗ ὅμως ἦτο ἀναγκαῖα ἡ ἐπισύναψις εὐρετικοῦ πίνακος. Ἡ πολῦτιμος αὕτη ἐργασία τοῦ κ. Λαμπάκη ἐκρίθη εὐμενῶς ὑπὸ πολλῶν ἄλλων ξένων τε καὶ ἡμετέρων καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ γεραροῦ καθηγητοῦ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Γ. Μιστριώτου ἀποκαλέσαντος τὸ ἔργον ἐθνικόν. Σύντομος ἀνάλυσις αὐτοῦ δύναται νὰ δώσῃ ἰδέον τινὰ τῆς ἀξίας του.

Ὑποκείμενον τῆς συγγραφῆς εἶνε «Οἱ Ἑπτὰ Ἀστέρες τῆς Ἀποκαλύψεως», ἱστορικὴ δηλονότι καὶ ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα τῶν ἐπτὰ Ἐκκλησιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πρὸς ἃς τὸ πρῶτον πέμπει τὴν Ἱερὰν Ἀποκάλυψιν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης (Ἐφεσος, Σμύρνη, Πέργαμος, Θυάτειρα, Σάρδεις, Φιλαδέλφεια, Λαοδικεῖα.) Τῆς περιγραφῆς τῶν 7 εἰρημένων ἐκκλησιῶν προηγεῖται ταξείδιον τοῦ συγγραφέως μετὰ τῆς ἐριτίμου συζύγου αὐτοῦ εἰς Πάτμον τὸ πρῶτον εἰτα δὲ εἰς Χίον.

Ἐν Πάτμῳ, τόπῳ τοσοῦτων ἱερῶν ἀναμνήσεων, τόπῳ, ἐν ᾧ ἐπάτησαν οἱ πόδες τοῦ ἡγαπημένου μαθητοῦ τοῦ Σωτῆρος, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, εὐρισκόμενος ὁ συγγραφεὺς αἴρεται εἰς ὕψος ἐνθουσιασμοῦ ἁγίου, ἐκπλήσσεται πρὸ τῆς ἀτερόμνου φύσεως τῆς νήσου ἀναφωνῶν: «ἐπέδρασεν ἄραγε ἡ φύσις αὕτη ἐπὶ τῆς ζωηρᾶς φαντασίας τοῦ Ὑψιπένου;» (σελ. 18).

Καταλιμπάνων τὴν βραχὺδὴ Πάτμον διαπλέει τὴν ὠραίαν Χίον, τὴν περικαλλῇ τοῦ Αἰγαίου νύμφην, τὴν ἱερὰν ἐστίαν τῶν φώτων κατὰ τοὺς ζοφεροὺς τῆς μεγάλης δουλείας χρόνους. Ποιεῖται μνηστὴρ τῶν ἐν τῇ πολυφύμῳ Χίῳ Σχολῇ διδασκάντων Δωροθέου τοῦ Πρωτοῦ, Ἰωάννου τοῦ Τσελεπῆ ἢ Σελεπῆ, ὃν ἀπεθαύμαζεν οὐχὶ βεβαίως Ναθαναὴλ κρυπτόμενος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἀντιφωνήσεως πρὸς τὸν παράλογον ζῆλον τῶν ἐξ Εὐρώπης ἐρχομένων», εἰτι δὲ τῶν Βαρδαλάχου καὶ ἄλλων (σελ. 33). Ἡ περίπου μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχουσα μεσημβρινῶς τῆς πόλεως ἱστορικὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ θὰ ἐλκύῃ ἐς αἰεὶ τὰ βήματα παντὸς ἐπισκέπτου. Ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ ἐκεῖνου λόφου κατεσφάγησαν ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ἀντίπεραν ἀνατολικῆς ἀκτῆς ὀρμησάντων ἀγρίων σιφῶν μυριάδας ὡσεὶ δύο γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ γερόντων ἀπάντων θυμάτων ἐλσεινῶν λαίλαλας σφοδρᾶς καταλιπούσης ὡς ἰχνη καθυγχαγμένας κλακᾶς, καταστρεφένους ὑπὸ σφαιρῶν θύρας, ὅσαι τῇδε κἀκεῖσε ὑπὸ γῆν ταθειμένα, κρανία ὑπὸ ἀγρίας σπάθης καὶ λοιπῶν πολεμικῶν ὀργάνων διεσπασμένα, ἅτινα ὅμως ἀφηρέθησαν τῇ ἀκηδεῖα τῶν ἐκεῖ εὐαρίθμων ἀπαιδεύτων μοναχῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τέλει, οἵτινες μελίζονα τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐνοχὴν καὶ κατάκρισιν φέρουσιν.

Ἐπακολουθεῖ εἰτα ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἐπτὰ ἐκκλησιῶν, ὧν τὴν ἱστορίαν ἀρχαίαν τε καὶ νεωτέραν διεξέρχεται μακρῶς. Ἐν τῷ περὶ Ἐφέσου κεφ. ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος τοῦ εἰσέτι ἀμυριοβητούμενου συγγραφῆς τῆς Ἱερᾶς ἀποκαλύψεως, ὃς εἶνε οὐχὶ Ἰωάννης ὁ πρεσβύτερος, ἀλλ' ὁ Εὐαγγελιστὴς, διότι, καθ' ὃ λέγει ἐπὶ λέξει: «ὃν ὁ πρεσβύτερος ἦτο ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἀποκαλύψεως, πῶς ἐξηγεῖται, ὅτι καὶ αἱ 7 Ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας παναρχαίους ἔχουσι Χριστιανικοὺς ναοὺς τοῦ δ' καὶ ε'. αἰῶνος εἰς τὸ ὄνομα Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου;» Τὰ ἐρείπια καὶ τὰ μνημεῖα τῶν Ἐκκλησιῶν περιγράφ-

Θεολόγου»· Τα ἐρείπια καὶ τὰ μνημεῖα τῶν Ἐκκλησιῶν περιγράφονται μετὰ περισσῆς χάριτος, ἐνδιαφέροντι ἀδιαπτῶτι καὶ ἐν γλώσσῃ ρεοῦσῃ μετὰ πλείστων εἰκόνων καὶ ἄλλων σημειώσεων ὕλης ποι-κίλης.

Τοιοῦτό τι περίπου τυγχάνει τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Λαμπάκη, ὃ μέλλει νὰ λάβῃ τὸν προσήκοντα τόπον ἐν τῇ πενιχρᾷ παρ' ἡμὲν Χριστιανικῇ ἀρχαιολογίᾳ.

Ἀπὸ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 16ου αἰῶνος ζήλον μέγαν ἐπεδείξαντο περὶ τὴν γνῶσιν τῶν ἀρχαίων τῆς Ἐκκλησίας χρόνων οἱ τε Διαμαρνυρόμενοι καὶ οἱ Παπικοί, ἐκεῖνοι μὲν ἀξιοῦντες, ὅτι ἐπανερχοῦνται εἰς τὰ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας οὔτοι δὲ ἀποδεικνύοντες ἀνίσχυρον τὸν ἰσχυρισμὸν ἐκείνων. Ἐπ' ἐσχάτων δὲ ἀγῶν σφοδρὸς ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἐξήφθη καὶ ἔρως περὶ τὴν ἐωσιστήμην ταύτην, ἥτις βαθμηδὸν καταλαμβάνει τὴν προσήκουσαν τιμὴν καὶ θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν λοιπῶν θεολογικῶν μαθημάτων. Αἱ παρ' ἡμῖν ὁμῶς ἐργασίαι περὶ τὴν Χριστιανικὴν ἀρχαιολογίαν εἰσὶ πενιχραί. Μόνον ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου Διονύσιος Λάττας ἐξέδωκε τῷ 1883 τὸν Α' τόμον τῆς Χριστ. Ἀρχαιολογίας καὶ ὁ ἀξιότιμος καθηγητὴς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Γ. Δέρβος τῷ 1890 τὴν «Συμβολὴν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογίαν» ἔτι δὲ ὁ ἀοίδιμος Π. Ρομπότης τὴν Λειτουργικὴν 1869 καὶ ὁ ἐλλόγιμος κ. Παπαδόπουλος καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. Ι. Μεσολωρᾶς καθηγητὴς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Λειτουργικὰς πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Γυμνασίων. Δικαίως ὅθεν δύναται νὰ σεμνύνηται ὁ κ. Γ. Λαμπάκης διὰ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, αἵτινες ἐφελκύουσι τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μελέτην παντὸς περὶ τὴν ἀπολεληθωμένην Χριστιανικὴν ἀρχαιότητα ἀσχολοῦ-μένου.

Ἐν Τεργέστῃ. K. K.

Υπεύθυνος συντάκτης· ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΙΟΥ ΒΑΪΣ.

Τύποις τοῦ Αὐστριακοῦ Δούδ ἐν Τεργέστῃ.

Ἐν Τεργέστῃ φύλλα «Νέας Ἡμέρας» πωλοῦνται ἀντὶ μιᾶς ορκώνας ἐν τῷ τυπογραφείῳ τοῦ Αὐστριακοῦ Δούδ.
